

Handläggare
Britt Lundkvist
Telefon: 508 25 294**Till**
Socialnämnden
2017-05-16

Att samverka kring ensamkommande barn som försvinner

En rapport från Länsstyrelsen med förslag till arbetssätt och rutiner i Stockholms län 2017-2018

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden ställer sig bakom rapporten.

Gillis Hammar
förvaltningschefJenny Swärd
avdelningschef

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har, genom ett samverkansnätverk, tagit fram en rapport med förslag till arbetssätt och rutiner i Stockholms län, dvs. en samverkansplan för arbetet med ensamkommande barn som försvinner. I nätverket har Migrationsverket, Kommunförbundet Stockholms Län, Polisen, Rädda Barnen, Stockholms Stadsmission, Stockholms stad och Sigtuna kommun ingått.

Syftet med samverkansplanen är att effektivisera samverkan i länet för att förhindra att barn försvinner, agera mer samordnat när ett försvinnande har inträffat, samt effektivisera arbetet när ett barn påträffas. Samverkansplanen erbjuder konkreta arbetssätt, rutiner och checklistor för länets aktörer som träffar ensamkommande barn i sina verksamheter. Målet är att flera kommuner och aktörer i länet ska ansluta sig och börja arbeta utifrån samverkansplanen.

Stockholms stad har aktivt deltagit i framtagandet av samverkansplanen genom att ingå dels i styrgruppen genom bitr. avdelningschef vid socialförvaltningen och stadens barnombudsman, dels i

arbetsgruppen genom enhetschefen vid socialförvaltningens enhet, Framtid Stockholm.

Ungdomsjouren som ingår i Framtid Stockholm, bedriver olika typer av uppsökande arbete. Det är Ungdomsjourens uppsökare i riskmiljöer samt Ekb-teamet som i första hand kommer i kontakt med ensamkommande barn som avviker/försvinner. Ungdomsjouren har ett fungerande samarbete med bl.a. socialsekreterare inom stadens socialtjänst, socialjourerna i Stockholms län, boenden för ensamkommande, polisen, Migrationsverket Stockholm, Barnrättsbyrån, Länsstyrelsens enhet för sociala frågor (prostitution och människohandel) samt frivilliga organisationer. Det arbete som Ungdomsjouren bedriver ligger i linje med samverkansplanens innehåll och rekommendationer.

Förvaltningen har för avsikt att arrangera informationsmöten för såväl förvaltningens egna boenden som för de socialsekreterare i staden som handlägger ensamkommande barn kring samverkansplanens innehåll. Ambitionen är att även andra myndigheter (ex. polisen, Migrationsverket) och frivilliga organisationer (ex. Stadsmissionen) ska kunna delta i informationsarbetet.

Samverkansplanen ska inte betraktas som en riktlinje utan en rekommendation om en samverkansmodell när ensamkommande barn avviker/försvinner. Förvaltningen föreslår att socialnämnden ställer sig bakom rapporten, *Att samverka kring ensamkommande barn som försvinner*.

Bakgrund

I Länsstyrelsens rapport, *Att samverka kring ensamkommande barn som försvinner*, anges följande bakgrund. ”De ensamkommande barn som söker asyl befinner sig i en speciellt utsatt situation som kräver extra insatser och beskydd av mottagarlandet. Sverige har genom barnkonventionen åtagit sig att skydda alla barn som befinner sig i landet, oavsett legal status. FN:s kommitté för barnets rättigheter kritiserade Sverige i sin senaste granskning från februari 2015 för att många ensamkommande barn försvinner och pekade specifikt på bristande åtgärder/utredning när ett försvinnande konstaterats. Barnrättskommittén rekommenderar effektivare åtgärder för att öka skyddet för dessa barn.”

Länsstyrelsen i Stockholms län tog under 2015 initiativet till ett samverkansnätverk i Stockholm där Migrationsverket, Kommunförbundet Stockholms Län, Polisen, Rädda Barnen, Stockholms Stadsmission, Stockholms stad och Sigtuna kommun ingått i en styrgrupp.

Målet är att myndigheternas och andra aktörers arbete vid misstanke om ett försvinnande ska bli mer samordnat, proaktivt och effektivt. Dessutom ska nätverkets arbete stärka det förebyggande arbetet och göra de olika aktörernas roller och ansvar tydligare. En nulägesrapport togs fram som en del av nätverkets arbete under hösten 2015. Den presenterade en rad olika rekommendationer för det fortsatta arbetet, men pekade också på brister och hinder i samverkan mellan aktörerna när ett barn försvinner. Det fortsatta arbetet i nätverket har nu resulterat i en rapport med förslag till arbetssätt och rutiner i Stockholms län, dvs. en samverkansplan för arbetet med ensamkommande barn som försvinner.

Ärendet

Syftet med samverkansplanen är att effektivisera samverkan i länet för att förhindra att barn försvinner, agera mer samordnat när ett försvinnande har inträffat, samt effektivisera arbetet när ett barn påträffas. Samverkansplanen erbjuder också konkreta arbetssätt, rutiner och checklistor för länets aktörer som träffar ensamkommande barn i sina verksamheter. I planen har också utvecklingsområden för deltagande myndigheter och aktörer identifierats. Målet är att flera kommuner och aktörer i länet ska ansluta sig och börja arbeta utifrån framtagna rutiner, checklistor och arbetssätt som beskrivs i samverkansplanen.

Samverkansplanens innehåll

Samverkansplanen består av två delar, dels en struktur för samverkan i Stockholms län och dels rutiner och arbetssätt.

Nätverket av aktörer i Stockholms län som startade 2015 har organiserats i en styrgrupp samt en arbetsgrupp. För att samverkansplanen ska behålla sin relevans behöver den följas upp och revideras med kontinuitet varför det finns behov av nätverkets fortsatta arbete även i fortsättningen. Den nu uppbyggda strukturen kommer att finnas kvar och utvecklas eftersom det i nuläget inte finns en lämplig struktur i länet där nätverkets arbete kan länkas in i.

Endast två kommuner i länet (Stockholm och Sigtuna) har direkt varit involverade i nätverkets arbete och därför kommer samverkansplanen att implementeras och spridas till länets samtliga kommuner. Målet är att samtliga kommuner ska arbeta utifrån denna samverkansplan. Arbetsgruppen kommer att följa upp samverkansplanen under våren 2018.

Samverkansplanen beskriver rutiner och arbetssätt kring följande områden;

- Förebyggande insatser för att motverka att barn avviker.
Här beskrivs insatser i ankomstskedet samt efter anvisning till kommun. Checklistan omfattar;
 - omständigheter då personal bör vara mer uppmärksamma
 - riskbeteenden innan eventuell avvikning
 - stödinsatser vid riskfaktorer/riskbeteenden
 - vid påtaglig psykisk ohälsa
- När ett barn avviker/försvinner.
Här beskrivs vilka rutiner som bör följas när ett ensamkommande barn avviker i ankomstskedet alternativt efter anvisning till en kommun. Checklistan omfattar vilka åtgärder boendet, ansvarig socialtjänst respektive polisen bör vidta om den unge avviker.
- Barn som påträffas.
Här beskrivs hur polis, socialtjänst alternativt frivilligaktörer bör bemöta och agera vid påträffande av ett barn/ungdom som misstänks vara avviket.

Stadens uppsökande arbete/Ungdomsjouren

Ungdomsjourens uppdrag, som i första hand omfattar barn och ungdomar upp till 18 år, är att under dagar, kvällar, nätter och helger bedriva socialt uppsökande arbete. Inom ramen för uppdraget ingår att upptäcka och etablera kontakt med ensamkommande barn och ungdomar som har behov av skydds- eller stödinsatser och som vistas i stadens riskmiljöer. Det handlar om barn som är i riskzonen att utveckla ett socialt nedbrytande beteende såsom missbruk, kriminalitet, prostitution alternativt är utsatta/riskerar att utsättas för människohandel. Arbetet sker främst i miljöerna vid Sergels torg, Centralstationen och Björns trädgård vid Medborgarplatsen.

Ungdomsjouren bedriver olika typer av uppsökande arbete i form av Ungdomsuppsökarna, Ungdomsjouren vid Gränspolisen Stockholm/Ekb-teamet, Socialsekreterare vid Länskriminalens Ungdomssektion (MUMIN), Socialsekreterare vid Citypolisens Prostitutionsgrupp samt Socialtjänst hos polisen.

När det gäller målgruppen ensamkommande barn som avviker/försvinner är det särskilt Ungdomsjourens ordinarie uppsökande arbete i riskmiljöer samt Ekb-teamet som kommer i fokus. Ungdomsjouren har ett fungerande samarbete och informationsutbyte med flera aktörer som på olika sätt arbetar med målgruppen. Det omfattar

socialsekreterare inom stadens socialtjänst, socialjourerna i Stockholms län, boenden för ensamkommande, polisen, Migrationsverket Stockholm, Barnrättsbyrån, Länsstyrelsens enhet för sociala frågor (prostitution och människohandel) samt frivilliga organisationer. Det arbete som Ungdomsjouren bedriver ligger i linje med samverkansplanens innehåll och rekommendationer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänstavdelningen. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 10 maj och rådet för funktionshindersfrågor har behandlat ärendet den 11 maj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholms stad har aktivt deltagit i framtagandet av samverkansplanen genom att ingå dels i styrgruppen genom bitr. avdelningschef vid socialförvaltningen och stadens barnombudsman, dels i arbetsgruppen genom enhetschefen vid socialförvaltningens enhet, Framtid Stockholm.

Syftet har varit att belysa respektive aktörs ansvarsområde och mandat, kartlägga omfattningen av försvinnanden i regionen, och slutligen arbeta fram en regional samverkansstruktur och/eller strategi för ensamkommande barn som försvinner. Detta arbete har nu resulterat i en rapport med förslag till arbetssätt och rutiner i Stockholms län, dvs. en samverkansplan för arbetet med ensamkommande barn som försvinner.

Förvaltningen kommer att arrangera informationsmöten för såväl förvaltningens egna boenden som för de socialsekreterare i staden som handlägger ensamkommande barn kring planens innehåll. Ambitionen är att även andra myndigheter (ex. polisen, Migrationsverket) och frivilliga organisationer (ex. Stadsmissionen) ska kunna delta i informationsarbetet.

Samverkansplanen ska inte betraktas som en riktlinje utan en rekommendation om en samverkansmodell när ensamkommande barn avviker/försvinner. Förvaltningen föreslår att socialnämnden ställer sig bakom rapporten, *Att samverka kring ensamkommande barn som försvinner*.

Bilagor

1. *Att samverka kring ensamkommande barn som försvinner*
Rapport 2017:10 Länsstyrelsen Stockholm